

HRVATSKI SABOR

476

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Prolašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o genetski modificiranim organizmima, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 22. veljače 2013. godine.

Klasa: 011-01/13-01/41

Urbroj: 71-05-03/1-13-2

Zagreb, 28. veljače 2013.

Predsjednik

Republike
Hrvatske

Ivo Josipović, v.
r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O GENETSKI MODIFICIRANIM ORGANIZMIMA

Članak 1.

U Zakonu o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05. i 137/09.), iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

»Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim direktivama Europske unije:

- Direktiva 2001/18/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju genetski modificiranih organizama u okoliš, kojom se ukida Direktiva Vijeća 90/220/EEZ (SL L 106, 17.4.20101.),
- Direktiva 2009/41/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o ograničenoj uporabi genetski modificiranih mikroorganizama (SL L 125, 21. 5. 2009.).

Ovim se Zakonom utvrđuje okvir za provedbu pojedinih odredaba sljedećih uredbi Europske unije:

- Uredba (EZ) br. 1829/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje (SL L 268, 18. 10. 2003.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1829/2003.,
- Uredba (EZ) br. 641/2004 od 6. travnja 2004. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe (EZ-a) br. 1829/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća glede prijave za odobrenje nove genetski modificirane hrane i hrane za životinje, notifikacije o postojećim proizvodima i slučajne, ali tehnološki neizbježne prisutnosti genetski modificiranog materijala koji je pri procjeni rizika povoljno ocijenjen, (SL L 102, 7. 4. 2004.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 641/2004.,
- Uredba (EZ) br. 1981/2006 od 22. prosinca 2006. godine o detaljnim pravilima za provedbu članka 32. Uredbe (EZ-a) br. 1829/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća vezano za Referalni laboratorij zajednice za genetski modificirane organizme, (SL L 368, 23. 12. 2006., SL L 314M, 1. 12. 2007.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1981/2006.,
- Uredba (EZ) br. 1830/2003. Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o sljedivosti i označavanju genetski modificiranih organizama i sljedivosti prehrambenih proizvoda i hrane za životinje proizvedenih od genetski modificiranih organizama kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2001/18/EZ, (SL L 268, 18. 10. 2003.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1830/2003.,
- Uredba (EZ) br. 65/2004 od 14. siječnja 2004. o uspostavi sustava za razvoj i dodjeljivanje jedinstvenih identifikacijskih oznaka za genetski modificirane organizme (SL L 10, 16.1.2004.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 65/2004.«.

Članak 2.

U članku 2. podstavak 1. mijenja se i glasi:

»– bioraznolikost je sveukupnost živih organizama koji su sastavni dijelovi ekosustava, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, životnih zajednica te raznolikost ekosustava,«.

Na kraju podstavka 24. točka se zamjenjuje zarezom te se dodaju podstavci 25., 26. i 27. koji glase:

»– genetski modificirana hrana je genetski modificirana hrana definirana Uredbom (EZ) br. 1829/2003,

– genetski modificirana hrana za životinje je genetski modificirana hrana za životinje definirana Uredbom (EZ) br. 1829/2003,

– genetski modificirani otpad je otpad nastao uporabom GMO-a ili otpad koji sadrži i/ili se sastoji ili potječe od GMO-a, a kojemu je u potpunosti ili djelomično uništena mogućnost prijenosa genetskog materijala čime je osiguran visoki stupanj sigurnosti za ljude, životinje i okoliš.«.

Članak 3.

Članak 3. mijenja se i glasi:

»Za obavljanje stručnih i upravnih poslova kada se GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a:

– ograničeno uporabljaju u zatvorenom sustavu, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove znanosti,

– namjerno uvode u okoliš, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zaštite prirode,

– stavljaju na tržište:

a) kao hrana i hrana za životinje, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zdravlja,

b) kao reproduksijski materijal u poljoprivredi i veterini, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede,

c) kao sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu u šumarstvu, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede,

d) kao lijekovi u veterinarstvu i sredstva za zaštitu bilja, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede.

Pri upotrebi GMO-a i/ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a u kozmetici, farmaciji i zdravstvenoj zaštiti ljudi, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zdravlja.

O provedenim upravnim postupcima iz svoga djelokruga, tijela iz stavka 1. podstavaka 1. i 2. i podstavka 3. točaka b), c) i d) ovoga članka najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnose godišnje izvješće središnjem tijelu državne uprave za poslove zdravlja.

Odobrenje za stavljanje na tržište GM hrane i GM hrane za životinje izdaje ministar nadležan za zdravlje.«.

Članak 4.

Članak 9. mijenja se i glasi:

»Uporaba GMO-a obavlja se na način kojim se sprječava ili na najmanju mjeru smanjuje opasnost za bioraznolikost, vodeći računa o opasnostima za zdravlje ljudi, životinja i okoliš.

Radi sprječavanja negativnog utjecaja na očuvanje i održivo korištenje bioraznolikosti, vodeći računa o opasnostima za zdravlje ljudi, životinja i okoliš, osiguravaju se i provode odgovarajuće mjere zaštite radi sigurne uporabe GMO-a.«.

Članak 5.

U članku 10. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

»Nacionalni referentni laboratorij za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a ovlašćuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zdravlja.

Nacionalni referentni laboratorij iz stavka 3. ovoga članka, uz uvjete propisane stavkom 2. ovoga članka, mora ispunjavati i uvjete propisane Uredbom (EZ) br. 1981/2006.«.

Članak 6.

U članku 15. stavku 4. riječ: »šezdeset« zamjenjuje se riječju: »devedeset«.

U stavku 5. riječ: »trideset« zamjenjuje se riječju: »šezdeset«.

Članak 7.

U članku 18. stavku 3. podstavku 6. riječi: »okoliš i zdravlje ljudi« zamjenjuju se riječima: »zdravlje ljudi, životinja i okoliš«.

Članak 8.

U članku 21. stavku 8. riječi: »od dvadeset i jedan dan« zamjenjuju se riječima: »od trideset dana«.

Članak 9.

U članku 22. stavak 5. mijenja se i glasi:

»Odbor za ograničenu uporabu GMO-a obvezan je svoje pisano mišljenje dati u roku od trideset dana, odnosno u roku od šezdeset dana za slučajeve iz stavka 4. ovoga članka računajući od dana kada mu je dostavljena preslika prijave.«.

Članak 10.

U članku 23. stavku 1. riječi: »i/ili zdravlja ljudi,« zamjenjuju se riječima: »i/ili zdravlja ljudi i životinja,«.

Članak 11.

U članku 51. stavci 2. i 3. brišu se.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 2. i 3.

Članak 12.

U članku 52. stavku 1. podstavak 2. mijenja se i glasi:

»– odgovarajući jedinstveni kod (brojčani i abecedni) dodijeljen tom GMO-u u skladu s Uredbom (EZ) br. 65/2004.«.

Članak 13.

Podnaslov iznad članka 64. mijenja se i glasi:

»Službene kontrole«

Članak 64. mijenja se i glasi:

»Za obavljanje službenih kontrola kada se GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a:

– ograničeno upotrebljavaju, stavljaju na tržište kao: kozmetika, GM hrana neживotinjskog podrijetla na razini proizvodnje i prerade, GM hrana bez obzira na podrijetlo na razini maloprodaje GM hrane neживotinjskog podrijetla pri uvozu, GM hrana koja sadrži sastojke životinjskog i neживotinjskoga podrijetla pri uvozu, GM biljne kulture kao tehnološke sirovine u proizvodnji, preradi, maloprodaji i pri uvozu, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove zdravlja,

– GM hranu neживotinjskog podrijetla na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti proizvodnje, GM hranu životinjskog podrijetla na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti proizvodnje, GM hranu životinjskog podrijetla na razini proizvodnje i prerade, GM hranu koja sadrži sastojke životinjskog i neживotinjskog podrijetla na razini proizvodnje i prerade, GM hranu životinjskog podrijetla pri uvozu, GM hrane za životinje bez obzira na podrijetlo na razini proizvodnje i prerade, na razini maloprodaje i pri uvozu, GM poljoprivredni reprodukcijски materijal, odnosno sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu na razini maloprodaje, kao lijekovi u veterinarstvu, pri uvozu, nadležno je središnje tijelo državne uprave za poslove poljoprivrede, veterinarstva i šumarstva,

– za uvođenje GMO-a u okoliš, odnosno u prirodu u eksperimentalne svrhe, nadležno je središnje tijelo državne uprave za zaštitu prirode,

– za zbrinjavanje, odnosno gospodarenje otpadom nastalog od GMO-a kada više nije sposoban za reprodukciju ili prijenos genetskog materijala na druge organizme, nadležna je inspekcija središnjeg tijela državne uprave za poslove zaštite okoliša,

– nad označavanjem GMO-a i/ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a na razini maloprodaje, nadležan je Državni inspektorat.

O provedenim službenim kontrolama iz svoga djelokruga, tijela iz stavka 1. ovoga članka najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnose godišnje izvješće središnjem tijelu državne uprave za poslove zdravlja. Na osnovi dostavljenih izvješća o provedenim službenim kontrolama izrađuje se zajednički godišnji plan službenih kontrola u svrhu ispitivanja GMO-a na području Republike Hrvatske u suradnji s ovlaštenim laboratorijima za službene kontrole ispitivanja GMO-a.

U slučaju neposredne opasnosti za zdravlje ljudi i radi zaštite okoliša od učinaka GMO-a, čelnik središnjeg tijela državne uprave za poslove zdravlja obvezan je koordinirati inspekcijske nadzore tijela iz stavka 1. ovoga članka.«.

Članak 14.

U članku 64.a stavak 1. mijenja se i glasi:

»Nadležna tijela iz članka 64. ovoga Zakona u provedbi službene kontrole na prisutnost GMO-a obvezna su koristiti prikladne kontrolne metode i tehnike sukladno odredbama Uredbe (EZ) br. 882/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenom nadzoru koji se provodi radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 882/2004.).«.

U stavku 2. podstavak 4. mijenja se i glasi:

»– procjenu postupaka dobre proizvodne, agronomske prakse, analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka sukladno posebnim propisima,«.

Članak 15.

U članku 65. stavak 5. mijenja se i glasi:

»Pri uzimanju uzoraka iz stavka 3. ovoga članka potrebno je uzeti u obzir preporuke Europske unije, i to: Preporuku (EZ) 787/2004 i preporuke iz Uredbe (EZ) br. 619/2011 od 24. lipnja 2011. o utvrđivanju metoda uzorkovanja i analize za službenu kontrolu hrane za životinje s obzirom na prisutnost genetski modificiranog materijala za koji je postupak odobravanja u tijeku ili je odobrenje isteklo.«.

Članak 16.

U članku 66. stavku 3. iza riječi: »odlaganje u okoliš,« dodaju se riječi: »ili narediti povrat pošiljke u državu članicu podrijetla pošiljke,«.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

»Troškove analize i uništavanja, povrata pošiljke, kao i privremene pohrane i čuvanja, ako se analizom utvrdi da se radi o nedopuštenom uvozu, ograničenoj uporabi, uvođenju u okoliš, stavljanju na tržište ili odlaganju u okoliš, snosi uvoznik, odnosno korisnik GMO-a ili proizvoda koji sadrži i/ili se sastoji ili potječe od GMO-a.«.

Članak 17.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave za poslove zdravlja do 30. lipnja 2013. obvezan je ovlastiti nacionalni referentni laboratorij iz članka 5. ovoga Zakona.

Članak 18.

U cijelom tekstu Zakona o genetski modificiranim organizmima (»Narodne novine«, br. 70/05. i 137/09.) riječi: »biološka raznolikost« zamjenjuju se riječju: »bioraznolikost«, riječ: »dužan« zamjenjuje se riječju: »obvezan«, riječ: »zdravstvo« zamjenjuje se riječju: »zdravlje« i riječi: »poslovi zdravstva« zamjenjuju se riječima: »poslovi zdravlja«, u odgovarajućem rodu, broju i padežu.

Članak 19.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

1. Uredba o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (»Narodne novine«, br. 89/10.),
2. Uredba o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme (»Narodne novine«, br. 92/08., 36/09., 33/10., 88/11. i 39/12.).

Članak 20.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 022-03/13-01/22

Zagreb, 22. veljače 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga
sabora

Josip Leko, v. r.